

Česká republika

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Hanspaulka, Praha 6 , Sušická 29

Mateřská škola Fetrovská 2b/2579

Identifikátor školy: 600 039 153

Termín konání orientační inspekce: 6. května 2003

Čj.:	010 0371/03-1404
Signatura:	oa6w124

CHARAKTERISTIKA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Původní mateřská škola Kohoutek byla sloučena se Základní školou Hanspaulka, Praha 6. Škola má právní subjektivitu s příspěvkovou formou hospodaření. Kapacitě mateřské školy stanovené v Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení na 50 dětí odpovídá i dohoda uzavřená pro letošní školní rok. Mateřská škola (MŠ) má v provozu dvě třídy s celodenním a jednu s polodenním provozem. Z prostorových důvodů má jedna třída nižší počet dětí a jsou do ní přednostně umísťovány děti vyžadující z nejrůznějších důvodů menší kolektiv. Z celkového počtu jsou dvě děti se specifickými potřebami a osm dětí s odloženou povinnou školní docházkou (OŠD).

Provoz mateřské školy je situován do samostatného pavilonu, stravování zajišťuje jídelna základní školy.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce mateřské školy
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce
- průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce v mateřské škole

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE MATEŘSKÉ ŠKOLY

Ředitelka sloučených subjektů pověřila vedením mateřské školy bývalou ředitelku MŠ. Delegovaným kompetencím odpovídá i její pracovní náplň, včetně úvazku přímé výchovné povinnosti. Pedagogickou činnost v MŠ zajišťuje celkem pět učitelek, z nichž většina je odborně i pedagogicky způsobilá. Vedoucí učitelka absolvovala bakalářské studium speciální pedagogiky. V současné době se dvěma učitelkami, z nichž jedna podmínku odborné a pedagogické způsobilosti nesplňuje (absolventka střední ekonomické školy se dvěma roky pedagogické praxe), pokračuje v dálkovém studiu předškolní pedagogiky na PF UK. Učitelka důchodového věku byla přijata na zkrácený pracovní úvazek. Rozdělení služeb odpovídá potřebám provozu školy a zkušenostem učitelek.

Vedoucí učitelka dokáže na pracovišti vytvořit pozitivní pracovní klima a vstřícnou atmosféru vůči dětem. Neformální vztahy mezi dětmi a dospělými jsou založené na důvěře. Metodická pomoc učitelkám je rozdělena na sjednocování výchovně-vzdělávacích přístupů a na uvádění nekvalifikované učitelky. Metodická sdružení zaměřená na řešení pedagogických otázek probíhají převážně při pedagogických radách, což dokladují i zápisy z porad. Plánovaná kontrolní činnost je rozložena na celý provoz MŠ. Cíle hospitační činnosti se vztahují k hlavním úkolům vzdělávacího programu. Výsledky analýzy slouží jako podklad při plánování. Vedoucí učitelka sleduje trendy předškolní pedagogiky a učitelky vede k sebevzdělávání. Mimo dálkového studia předškolní pedagogiky se učitelky zúčastňují vzdělávacích akcí pořádaných Pedagogickým centrem. Sledována je návaznost vybraných akcí na vzdělávací program MŠ. V letošním školním roce vedoucí učitelka stanovila jako prioritu plánování a seznamování se s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání. Vedoucí učitelka dbá na doplňování odborné knihovničky o nově vycházející publikace, které učitelky využívají k samostudiu.

Zvolený informační systém odpovídá daným podmínkám. Vedoucí učitelka se pravidelně zúčastňuje porad vedení ZŠ, ze kterých přenáší informace. Provoz MŠ je dán organizační strukturou, na kterou navazuje několik vnitřních řádů a pokynů. Předávání informací probíhá písemnou i ústní formou. Velikost MŠ umožňuje vedoucí učitelce každodenní pravidelný kontakt se všemi zaměstnanci. Pracovní povinnosti a zpracované pracovní náplně všech zaměstnanců umožňují účinné řízení. Vnitřní řád, zohledňující podmínky školy, obsahuje základní pokyny k provozu. Mateřská škola vychází rodičům vstříc a umožňuje jim vstupovat do tříd, sledovat dítě v kolektivu a podílet se na tvorbě programu pro děti. Učitelky podávají rodičům průběžně dostatek informací o dětech. Na nástěnkách v chodbě a ve vstupní hale jsou pravidelně vyvěšovány aktuální informace o plánovaných cílech vzdělávací činnosti a výtvarné práce dětí. Rodiče založili sdružení, jejichž zástupci jsou v kontaktu s vedoucí učitelkou. V otázkách odkladu povinné školní docházky učitelky spolupracují s psychologem základní školy.

Personální podmínky mateřské školy jsou zajišťovány na vynikající úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE

Mateřská škola sídlí od roku 1998 v zrekonstruované budově, která je částečně upravena podle potřeb předškolních dětí a umožňuje realizaci vzdělávacího programu školy. Nevýhodou celkově rodinného prostředí jsou menší prostorové možnosti mateřské školy, které omezují přirozený pohybový rozvoj dětí. K účinné kompenzaci přispěje pravidelné využívání tělocvičny ZŠ anebo jiných vhodných prostor. V přízemí budovy jsou umístěny dvě nevelké třídy, šatna a sociální zařízení, v patře je ložnice, třída, dvě herny, umývárna s WC a ředitelna. Poměrně malé místnosti umějí učitelky maximálně využívat vzájemným propojením mezi sebou i chodbou. Přes nedostatek prostorových možností mají i zaměstnanci vytvořeno zázemí, další přílehlé místnosti se užívají ke skladovacím účelům. Při úpravě prostředí je patrná osobní angažovanost učitelek, které svou invencí a citlivým vkusem vytvořily pro děti nápadité a esteticky příhodné prostory. Dětské práce jsou využity k výzdobě, vkusně a jednotně laděná úprava interiéru je vhodně doplněna přírodninami a květinami. Moderní nábytek a podnětné hrací kouty dávají předpoklady pro rozvíjení spontánních činností. Prostory jsou také hojně vybaveny tělovýchovným zařízením, průlezkami, trampolínou a dalšími moderními pomůckami pro rozvoj pohybových dovedností dětí. K dispozici jsou dětem dobře dostupné kontejnery s hračkami, kterých je dostatek. Didaktické pomůcky jsou klasického i současného charakteru, mnohé pomůcky vyrábějí učitelky samy. V hojném počtu jsou zastoupeny rytmické nástroje, v přízemí je umístěn klavír. Audiovizuální technika plně vyhovuje potřebě dětí i učitelek. V dětské knihovně jsou vedle dětských obrázkových knih i kvalitní pohádky a encyklopedie. Učitelky často využívají pracovní sešity zaměřené na rozvoj poznání, jazykové a grafomotorické dovednosti dětí.

Školní zahrada je v současné době nevyhovující jak svými rozměry tak i vybavením. Úložné prostory pro zahradní hračky a pomůcky jsou minimální a neposkytují potřebné možnosti. V jednaní je funkční úprava přílehlé nevyužité zahradní plochy k účelům pro pobyt dětí venku.

Mateřská škola i přes nepříznivé prostorové podmínky je funkčně vybavena a vytváří dětem podnětné a estetické rodinné prostředí. Vedoucí učitelka denní účastí v pedagogickém procesu sleduje a hodnotí účelné využívání všech materiálních zdrojů a na základě této kontroly přistupuje k dalšímu plánování.

Úroveň materiálně-technického vybavení je velmi dobrá.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace vzdělávacích programů

Mateřská škola se řídí vlastní filosofií pohledu na předškolní vzdělávání. K prioritám patří situační učení spojené s prožitkem, hra jako dominantní činnost a individuální přístup k potřebám jednotlivých dětí. Hlavní úkoly školního vzdělávacího programu vycházejí z dlouhodobých koncepčních záměrů MŠ a analýzy výsledků uplynulého školního roku. Neformálnost a individuálně strukturované výchovně-vzdělávací cíle respektují potřeby dětí, vedle rozvoje kognitivních schopností se MŠ zaměřuje i na rozvoj citů a sociálních vazeb formou sociálně založeného učení a poznávání. Na základě úkolů školního vzdělávacího programu učitelky zpracovávají třídní tematické plány výchovně-vzdělávací práce v návaznosti na rámcový program. Každá třída má vytýčeny 3 – 4 tematické okruhy na měsíc, vztahující se k ročnímu období, tradicím a k ekologické výchově. V současné době je plánování ve fázi ověřování.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnými právními předpisy. U všech osmi dětí bylo doloženo Rozhodnutí o odkladu školní docházky. Záznamy v Přehledech výchovné práce zachycují průběh vzdělávací činnosti. Velmi dobrou vypovídající hodnotu mají pedagogické záznamy o dětech, vedené učitelkami.

Kontrola k naplňování výchovně-vzdělávacích cílů probíhá podle plánu kontrolní činnosti.

Realizace výchovně-vzdělávacího programu je v souladu s obecnými cíli předškolní výchovy.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní činnosti

Orientační inspekce sledovala vzdělávací práci ve všech třech třídách. Herní činnosti ve třetí třídě se zprvu soustřeďovaly na společenské a konstruktivní hry, kterých se trvale učitelka účastnila v roli partnera dětí. Vzájemné vztahy a důvěra byla při komunikaci zřejmá, děti učitelku oslovují jménem, ona usiluje o jejich nenásilné vedení bez zdůraznění své dominance. Při hře opakovaly děti poznatky z jazykové oblasti. Děti, které volily jiné činnosti, mohly odejít do jiné místnosti, kde např. konstruovaly nebo malovaly, učitelka je pouze sledovala. Děti velmi dobře projevovaly svou samostatnost, nezávislost na dospělém a rozhodovací schopnosti, učitelka je podporovala svým konkrétním hodnocením a pochvalou. Vycházela ze znalostí jednotlivých dětí a jejich úrovně, popsané v záznamech o každém dítěti a dovedla tak ocenit každý jejich pokrok. Podařilo se jí vytvořit tvořivou a klidnou atmosféru, s příznivými vzájemnými vztahy. Toho učitelka uměla dobře využít ke snižování prvků zbytečné soutěživosti, ke které děti inklinovaly. Byla zde patrná systematická denní práce, vycházející ze společně stanovených a dodržovaných pravidel. Také učitelce ve druhé třídě se podařilo vytvořit velmi příjemnou atmosféru. Přicházející děti se přirozeným způsobem zapojovaly do nabízených či rozehraných činností. Učitelka měla o všech dětech přehled a ponechávala jim možnost svobodně se rozhodnout. Přestože nabízené malování prováděné skupinovou formou vyžadovalo její přítomnost, dokázala navazovat kontakt s přicházejícími dětmi i přijmout nabídnutou roli v námětové hře Na lékaře. Přechody dětí ke konstruktivním hrám se stavebnicí Kapla, motivovanou dopravní tematikou, probíhalo nenásilně. Do úklidu prostředí se zapojily všechny děti. Tím, že učitelka ponechala spontánním hrám dostatečný časový prostor, uspokojila i ty děti, které přišly později.

Řízené činnosti

Po spontánních činnostech se děti třetí třídy připravily k rannímu cvičení. Přes zjevný nedostatek prostoru učitelka volila nápaditě sestavu pohybových činností, které nevyžadovaly příliš místa a byly přitom účelné. Nejprve děti cvičily se stuhami a volně improvizovaly na hudbu. Pohyby dětí byly kultivované a děti je prováděly se zjevným zájmem. Následovalo proudové cvičení na překážkové dráze, kdy děti cvičily na průlezce a švédské lavičce. Zajímavým momentem byla výzva učitelky, aby děti volily k překonávání překážek různé způsoby na základě svého rozhodnutí. Na děti tato možnost působila motivačně a všechny se aktivně zúčastnily. Organizace i metody pohybových činností byly dobře zvoleny, neboť přes nedostatek místa, kdy děti ke cvičení využívaly i prostoru na chodbě, se dařilo uspokojivě naplnit smysl cvičení. Také ranní cvičení ve druhé třídě svůj účel splnilo. Učitelka cvičení zaměřila motivačně. Zvolené cviky byly přiměřeně náročné, učitelka dbala na jejich správné provádění. K oživení cvičení přispěl i doprovod učitelky na klavír. Organizace následně zařazené hygieny odpovídala úrovni dovednosti dětí. Učitelka vede děti k samostatnosti a sleduje upevňování návyků. Děti se aktivně podílejí na přípravě a úklidu stolování.

Řízené činnosti v první třídě vedla učitelka bez odborné a pedagogické způsobilosti. Při svačině se děti svou prací maximálně podílely a pomáhaly s přípravou stolování. Při jídle byly už patrné kulturně společenské návyky. Děti, které se nasvačily dříve, měly možnost volby hry. Řízená činnost vycházela z týdenního námětu, který směřoval k Svátku matek. Učitelka děti motivovala loutkou a příběhem, který dramaticky ztvárnila. Motivace byla dostatečně působivá pro většinu dětí, pouze nižší diferenciací nároků v heterogenní skupině chvílemi působila menší koncentraci pozornosti dětí. Zvolené téma učitelka dále rozpracovala do bloku integrovaných činností s využitím jazykových a výtvarných dovedností dětí. Přes drobné metodické chyby, způsobené nedostatečnou zkušeností učitelky, byly děti aktivizovány a uspokojeny činnostmi. Učitelka se snažila maximálně uplatňovat prožitkové učení a vycházet ze zkušeností dětí. Její vztah k dětem je příkladný. Menší pozornost je věnována vedení dětí k sebehodnocení. Řízená činnost ve druhé třídě se rovněž vztahovala k blížícímu se Svátku matek. Přestože učitelka plánovala skupinovou činnost seznámení dětí s básní, podařilo se jí vzbudit zájem téměř všech dětí. Vhodně zvolenou úvodní i průběžnou motivací se udržela pozornost dětí. K celkovému prožitku přispělo i zařazené malování a zpěv spojený s pohybem. Učitelka dokázala využít předcházejících zkušeností a poznatků dětí. Poměr mezi verbálním projevem dětí a učitelky byl nevyrovnaný v neprospěch dětí. Učitelka se zaměřila spíše na posilování prožitku a na výsledek. Pozitivní v přístupu učitelky bylo, že dětem, které činnost nezaujala, ponechala možnost vlastní volby.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti.

Děti dosahují dobrých výsledků v oblasti komunikace, ať již mezi sebou nebo i k dospělým, k čemuž přispívá menší kolektiv a rodinná atmosféra. Dalším pozitivním zjištěním je úroveň myšlenkových operací a poznatků dětí, ze které se dá usuzovat na promyšlenou systematickou práci zvláště u některých učitelek. Obliba výtvarných činností je zjevná z estetiky prostředí a výzdoby dětskými pracemi. Schopnost kreativity a fantazie je rozvíjena podporou individuálních zájmů dětí. Děti mají dobře upevněny kulturně-hygienické a společenské návyky. Možnosti pohybového rozvoje dětí nejsou zcela dostatečné, přes snahu učitelek se tento problém nedaří minimalizovat.

Organizace spontánních činností adekvátním způsobem zohledňuje potřeby dětí. Dostatečný časový prostor, možnost široké nabídky činností a partnerství učitelek umožňují dětem potřebný prostor pro rozvoj fantazie a seberealizaci.

V řízených činnostech se učitelkám daří uplatňovat aktivizační formy učení. Děti mají vytvořeny podmínky pro pozitivní rozvoj individuálních schopností. Dílčí metodické chyby v organizaci souvisely s krátkou pedagogickou praxí učitelky.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce dokladují systematické naplňování cílů zvoleného vzdělávacího programu. Učitelky podporují rozvíjení schopností dětí a vedou děti ke vztahovým postojům.

Úroveň vzdělávací činnosti je vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Přijímáním dvou dětí za nepřítomné do každého oddělení není v souladu se stanovenou kapacitou a vyhláškou o mateřských školách.

Mateřská škola rozšířila vzdělávací program o další aktivity, o které projevují děti i rodiče zájem. Děti dle zájmu mohou zvolit cvičení v Sokole, tenisový kroužek, taneční, výuku angličtiny hravou formou nebo hru na zobcovou flétnu.

Mateřská škola založila Klub dětí i pro děti, které do mateřské školy nedocházejí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol a školských zařízení č. j. 28 372/2001-21, ze dne 20. 12. 2001
2. Rámcový plán MŠ pro školní rok 2002/2003
3. Přehledy výchovné práce pro škol. rok 2002/2003
4. Evidenční listy dětí
5. Docházky dětí pro školní rok 2002/2003
6. Rozhodnutí o OŠD 8x
7. Pedagogické záznamy o dětech
8. Třídní vzdělávací programy pro školní rok 2002/2003
9. Organizační řád MŠ
10. Provozní řád MŠ
11. Vnitřní řád MŠ
12. Jmenovací listina vedoucí učitelky k 1. 1. 2003
13. Personální dokumentace
14. Dohoda o stanovení počtu tříd a dětí

ZÁVĚR

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy MHMP – odbor školství	5. června 2003	1568/03-1404
Zřizovatel	5. června. 2003	1569/03-1404

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky byly podány